

κι αυτή κάπως περιορισμένη κι δξω από τις φυσικές ανάγκες). 'Ο σκοπός μου δέν είναι νά κάμω κήρυγμα κοινωνικό. 'Ο σκοπός μου είναι νά δείξω πώς ή κοινωνία μας είναι βαθύπλουτη από θέματα θεατρικά, και γιά νά τώ αποδείξω πήρα ένα παράδειγμα πού βρήκα πιά πρόχειρο και πιά κοινό.

*

Πώς θα τώ ξεμεταλλευτεί τώ πρωτότυπο αυτό θέμα του δ δραματικού ποιητής; Νά, τώ δεύτερο ζήτημα, τώ σπουδαιότερο. Και στώ θέατρο πρέπει νά γίνει ετι δοκίμασε νά κάμει στή μουσική δ Καλομοίρης. 'Οχι μίμηση δουλική κι αντιγραφή πιστή τής ζωής, μά πάνου σέ γνωστό μοτίβο λύτερη δουλιά και δημιουργία. 'Οχι μόνο δ Καλομοίρης, μά κι δ νέος Μ. Βάρβογλης (καθώς μās αποκάλυψε τελευταία δ Σκίπης στώ «Νουμά») μ' αυτό τόν τρόπο δουλεύουν τά λαϊκά μοτίβα. Τά παίρνουν και δημιουργούν άπάνου τους. Και είναι και οι δυό τους πρωτότυποι μουσικοί και μιά μέρα αυτοί θα φέρουν τή μουσική ξαναγέννηση, στόν τόπο μας. 'Ετσι δουλέψα κι δ Παλαμάς κ' έφερε τήν ποιητική ξαναγέννηση. Τέτοια δουλιά πρέπει νά γίνει και στώ θέατρο γιά νά χαρούμε και τή θεατρική μας ξαναγέννηση.

Εύτυχώς οι πρόδρομοι μās τέτοιας καλοσυνεδητής κ' εθνικής δουλιές άρχινήσανε κιόλας νά θαμποφαίνονται. 'Οχι μόνο δ Ταγκόπουλος με τά τέσσερα ίσαμε τώρα δράματά του (άδιάφορο αν οι κερδοσκόποι θεατρώνηδες μόλις και μεταβίαις τάποφασίσανε νάνεβάσουν τώ ένα απ' αυτά στή σκηνή) δοκίμασε νάνοίξει τόν καινούριο αυτό δρόμο στώ θέατρο, μά κ' ένα δυό άλλοι, κι αυτός ακόμα δ κ. Παντελής Χόρν με τώ «'Ανεχτίμητς» του (πυύχω τήν αδυναμία νά τώ θαρρώ καλύτερο και τεχνικώτερο από τούς κάπως θεατρινίστικους και μελοδραματικούς «Πετροχάρηδες») δείξανε πώς λαχταρούνε τή θεατρική μας ξαναγέννηση και πώς έχουν ελη τήν καλή διάθεση νά δουλέψουμε γιά αυτό. Για νά μαι δίκαιος, ή τέτοια καλή πρόθεση δέ λείπει κι από τούς «Πετροχάρηδες», καθώς τώ κήρυξα και πέρσι από τούτες τις στήλες, μά ή καλή πρόθεση πνίγεται, σάν τώ ταπεινέ λουλούδι τού κήμπου από τή γριάγκραθα, μέσα στά σκηνικά πυροτεχνήματα και στίς μελοδραματικές κορώνες πού μεταχειρίζεται μ' άπλοχεριά δ συγγραφέας γιά νά κερδίσει τά συλλόγιστα χειροκροτήματα τού καινού.

Κι δ χειρομάχος δοιλευτής, δ σκάφτης, δ εσπάρης πέφτει στώ χώμα άνημπορος, με τήν πικρή του ζήση σπαταλημένη αλόγιστα κι ανώφελα δομένη. 'Ωρες πού απ' όλες τις μεριές ξεσπάει ή χοντρή βλαστήμια κι απ' τά χωράφια τά ξερά, απ' τούς βάλτους, τά καλύβια σά μιά θολούρα απλώνεται κι ελο τόν τόπο σφίγγει... Νάτη πού χαμοσέγγεται στόν κάμπο κάτω ή χώρα. 'Αντίπερα κι άλαργιά πάει νά βουτήξει δ γήλιος και λέω πώς πιά δέ θα βρωθή γιά νά τηνέ φωτίση.

'Όσο κι αν έγω ίσως θα γύρεβα και σ' αυτό τώ πείημα κάπια φτερά άλαφρότερα και κάπια φλόγα ποιητική περύτερη και θερμή τής καρδιάς-- ναι, θερμή τής καρδιάς, πού λές κι ελοι τήν τρέ μου σ' αυτή τή χώρα τής σκλαβιάς-- τώ πείημα ώστόσο δείχνει τή μακάρια πύχνη τής ζωής δ κ. Ρήγας Γκόλφης. Κι αυτή κοντά στή νιότη του και στάλλα του χαρίσματα, πού είπα, έλπίδες μοναχά μπορεί νά δίνουν γιά τώ ποιητικό ξετύλιμά του, όπως και τώ σημείο τού ποιητικού παρουσιαστικού του μόνι τή συμπάθεια και τήν έκτίμηση μπορεί νά κινεί μέσα στή γενική άστέια και θλιβερή μαζή

Γυρίζοντας στά πρώτα λόγια μου βάζω με δέλια τόν όρισμό πώς πρωτότυπο σκηνικό έργο (για μένα τουλάχιστο) είναι κείνο πού μαζί με τήν καλλιτεχνική συγκίνηση, μου δίνει και τή συγκίνηση τής γύρω μου ζωής και μου κεντρίζει τήν όρεξη νά τή συλλογιστώ και νά τή μελετήσω.

*

Τέτοια πρωτοτυπία δέν τήν έχει ή «Μελάχρα». 'Η άτοιγκάνικη ζωή μās είναι όλοτέλα ξένη. Ξένα μās είναι λοιπόν και οι άγάπες τής και τά μίση τής και οι εγδίκησές τής πού ζουγραφίζονται χτυπητά και με κάποιια τέχνη μέσα στή «Μελάχρα». Γύφτικο είναι και τώ μοτίβο στώ «Αιδεκάλογος τού Γύφτου», μά πάνου και γύρω και μέσα στώ μοτίβο αυτό δ μεγάλος Παλαμάς έμπασε ελους τούς καημούς κι ελους τούς κατατρεμούς κι ελα τά δνειρα κι ελας τις έλπίδες κι ελα τά περασμένα και τά τωρινά και τά μελλούμενα τής Φυλής μας κ' έτσι μās παρουσίασε τώ πολυσύνθετο αυτό πείημα σάν τώ πιά καθάριο εθνικό μας έπος. 'Ο Γύφτος δ άπρόσωπος τού Παλαμά είναι αυτή ή ψυχή μας, είναι τώ 'Εγώ μας τώ εθνικό αυτό, πού πέρσασε από τούς γύφτικους σταθμούς και πού θα περάσει, ένας θεός μοναχά μπορεί νά τώ ξέρει, από άλλους πόσους όσο νά παραιτήσαι τήν αλήτικη ζωή και νά κατασταλάξει κάτω από ένα τραντήρι καθαρώς δικό του.

'Η «Μελάχρα» τού κ. Χόρν είναι γύφτισσα πέρα πέρα και τώ δράμα του όλοτέλα ξένο. 'Όσο τώδλεπα πάνου στή σκηνή, ζωντανεμένο κάπως από τήν τέχνη τής κ. Κοτοπούλη, με συγκινούσε με τήν τέχνη του σέ πολλά μέρη, με νανούριζε με τήν δμορφή του γλώσσα, (αν κι έχι τόσο όμαλά δημοτική, καθώς στούς «Πετροχάρηδες»), τραβούσε τώ θαυμασμό μου με μερικές πιτυχημένες σκηνές του, μ' έσπρωχνε σέ χειροκροτήματα με άλλες. Μά μόλις βγήκα από τώ θέατρο, ξεσκλαδιώθηκα άμέσως από τή γητεία του και ρώτησα τόν έαυτό μου:—Αυτό τώ έργο δέν μπορούσε αξιόλογα νάκι μεταφρασμένο από τά Φραντζέζικα, τά Γερμανικά, τά Ρούσικα, ακόμα κι από τά Βουλγάρικα;

Γιατί δέ μās σώνει μοναχά ή 'Ομορφιά. 'Η ψυχή μας αποζητάει και κάτω άλλο ακόμα. 'Αποζητάει και τήν 'Αλήθεια. Τις αποζητάει συντροφεμένες και τις δυό αυτές άγγελόφυχες άδερφάδες. Και μοναχά σάν τις βλέπει σφιχτογκυαλισμένες πάνου στή

σκηνή, αναγαλλιάζει ή ψυχή μας κι αναπτερώνεται ή σκέψη μας και κρυφοπερηφανεύεται κάπως τώ φυλετικό έγώ μας.

Κι αυτό τώ αναγάλλιασμα κι αυτό τώ αναπτέρωμα κι αυτή τήν κρυφοπερηφάνεια δέ μās τά δίνουν τώ δράμα τού κ. Χόρν. Γιατί ή «Μελάχρα» τώ φωνάζει πώς είναι: βγαλμένη από μελέτη κι έχ από παρατήρηση και πώς οι ήρωές τής είναι παρμένοι από τά βιβλία κι όχι από τή ζωή.

Τώ έργο τώ θεατρικό πού μου παρουσιάζεται γιά πρωτότυπο και πού θα μπορούσε νά τώ υπογράψει κ' ένας άλλόφυλος συγγραφέας, με συγκινεί πάντα σά μετάφραση ή και σά δουλική μίμηση, κι από ένα τέλειο μεταφρασμένο ξένο έργο, προτιμώ ένα μέτριο πρωτότυπο, άφου στώ μέτριο βλέπω κ' έχτιμώ τήν προσπάθεια, πού άξίζει κι αυτή ή δόλια κάτω.

'Ο κ. Χόρν πέρσι με τούς «Πετροχάρηδες» μās έδειξε τήν προσπάθεια φέτος με τή «Μελάχρα» μās έδειξε τήν Τέχνη, αν κι αυτή κάπως σκλαβωμένη ακόμα στά δημοσκοπικά και θεατρινίστικα πυροτεχνήματα τών «Πετροχάρηδων». 'Ας ζευγαρώσει τήν περσινή του προσπάθεια με τή φετεινή του τέχνη και θα μās δώσει έργο άξιο τού ταλέντου του και τής σκηνικής μόρφωσής του. Νάκι σίγουρος γιά αυτό. Πρέπει νά προσέξει και σέ τούτο. Δέν έρτασε ακόμα ή ώρα νά δουλέψουμε πάνου σέ γενικά μοτίβα. Πρέπει νά ξεφύλλουμε πρώτα με τή δική μας τή ζωή, γιά ν' άπλωθούμε ύστερα στήν καθόλου ζωή. Και τή δική μας τή ζωή ακόμα δέν τήν πειράξαμε. 'Αλήμονο, γιά τήν ώρα μένει παρθένα.

Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ

Ο ΠΟΘΟΣ

'Εφρένιμω τώ άλογο, εκλώτισσ' άφρισμένο Τήν ώρα χαίτη άνέμισε κ' έχύθη στώ λειβάδι. Τώ άτσαλένιο του κορμί, κρουστό, φωτιόλουσμένο, Στώ διάβα του σάν άνεμος σιορπάει άρνιών κοπάδι.

'Ο άγωγιάνης βοβολάει κοντά, λαχανιασμένος. Τ' άντάμωσε, και μαυιακά σφίγγει γερά τώ γκέμι. Κ' είπα, δέν είναι ως τής καρδιάς τόν πόθο, μεθυμένος

Πού τρέχει και τού λογιμού μή γίνει σκλάβος τρέμει; ΚΛΕΑΡΕΤΗ ΔΙΠΛΑ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΡΑΜΑΣ

ΟΙ ΛΟΞΟΙ ΣΤΡΑΤΟΚΟΠΟΙ

Πουλιέται στά γραφεία μας δρ. 2

μεγαλοεπίδειξη και μεγαλομηνία παλιότερων και νιότερών του ποιητών και συγγραφέων.

*

'Υπνος ιερός, λονταρίσιος, Τού γυρισμού, στή μεγάλη Τής άμμουδιάς άπλωσιά' Στήν καρδιά μου Τά βλέφωρά μου κλεισμένα' Και λάμπει, δσάν ήλιος βοδιά μου.

Βοή τού πελάου, πλημμυρίζει Τς φλέβες μου' 'Απάνω μου τρέζει, Σά μολοδιόφο δ ήλιος.

'Ετσι άρχινάει τώ μεγαλειόβολο παραμύθιμά του δ ποιητής τού «'Αλαφροσκιώτου» κ' έτσι σά μολοδιόφο, όπως τώ λέει στώ Μεριστόφελε κι δ δόλιος μαθητής τού Φάουστ, γυρνούν και τρίζουν στώ πτωχό μου νού κ' έμειν οι άτυνάρτητες κι άχαρες φλυαρίες στώ τέλος τού μαρτυρίου, όπως μου στήθηκε τώ διάβημα αυτό τού νέου ποεταστικού έθλου. Δέν ξέρω ποιά μεγάλα νήματα θα ξε-

διαλένουν στώ θεματογράφημα τού «'Αλαφροσκιώτου» οι σχολιαστές, πού θα γεννηθούν όταν θάλλάξει ή σφαίρα και τώ λογικό κ' ή αίσθηση τού άνθρώπου σύμφωνα με τή θέληση τών ποεταστών, έγώ όμως χρωστώ νά τώμολογήσω, με ελο τώ φόβο νά καταλογιστώ και πάλι στούς άνίδεους και τούς χυδαίους, πώς απ' όλες τις φωνές κι απ' όλα τά κούσματα, τούς βελιούς λόγους και τά τάρματα, τάνεδάσματα και τις νίκες, τούς όσπρούς, τά φίδια, τούς άντούς, τά θάνατα νερά, τά βουνά και τά χαλίκια, τήν πείνα και τή δίψα, τούς αϊθερογέννητους, τις Δύναμεις και τις Βούλησεις, τις 'Αποκάλυψες και τις Μουσικές σκέψεις, τις άρκονίες τού κρόδειλου και τά θάματα τού ξαπτερου ήχου, τις γλυκές και τις γλαυκομάτες, τις χροτόφρυδες, τις άνοψάντρες και τις νίες μοιρολογήτρες, τώ δάκρυ τού 'Οδυσεία και τώ λυγα και τά πόδια τού 'Αχιλλεύ και τάλλα τότα πού παρατάζονται κι άνεκτόνονται μέσα στή άβυσσο τής άτυ κρητικής και στώ χάος τής σύγχυσης τού νού, δέ μπόρεσα νά καταπειστώ με κανέναν τρόπο γιά τήν άκοροφία, τήν άρετή και τήν άγνόητα— τις ποιητικές έννοιές— τού νεόφαντου και νεαρού αυτού ποεταστρού. 'Ενα μόνο κατάλαβα: τήν άνεκνότητά του ακόμα νά δώσει

Ο "ΝΟΥΜΑΣ", ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Για την Αθήνα Δρ. Β. — Για τις Έπαρχίες Δρ.
Για το Ξεχωριστό Φρ. Χρ. 10.

Για τις έπαρχίες δεχόμεσται και τρίμηνας (2 Δρ. την τρι-
μηρία) συνδρομές.

Κανόνας δι γράφεται συνδρομητής ή δε στείλει μπροστ
τη συνδρομή του.

10 λεπτά το φύλλο λεπτά 10

Τα παρασμένα φύλλα του Νουμά πουλιούνται
στο γραφείο μας στη διπλή τιμή.

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στα κιάκια (Σύνταγμα, Ομόνοια
Έθν. Τράπεζα Έπ. Οικονομικών, Σταθμός Τροχί-
δρομου (Ακαδημία), Βουλή, Σταθμός υπόγειου Σιδη-
ρόδρομου (Ομόνοια), στο κιάκι Γιαννοπούλου (Χαυ-
τεία), στα βιβλιοπωλεία «Εστίας» Γ. Κολάρου και
Σακέτου (άντικρυ στη Βουλή).

Στην Κέρκυρα, Πάτρα και Βόλο, στα Πραχτο-
ρεία των Έφημερίδων, στον Πύργο στο βιβλιοπω-
λείο του κ. Κ. Βαρουξή.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Η άρρώστια μας — Ο Κόντος — Τα τραγού-
δια του Έφταλιώτη — Η σαπινοεολαία μας.

ΜΙΑ μέρα ο κ. Μηλιαράκης, ο καθηγητής, συ-
ζητώντας με φίλους του για τα Ρωμαϊκά πράγματα
έλεγε πως το Ρωμαϊκό πάσχει γερ ο ν τ ι κ ο θ ρ
γ α σ μ ο.

Πόσο σωστές είναι οι χαρακτηρισμοί της άρρώ-
στιας μας, το είδαμε τώρα τέλει ταία. Φοβέρες,
κακό, πατιρντί, προνουτσιαμένα, και... τούτ' ή με
μία Έπουργική αλλαγή κάμα και χαμουρητό.

Ο όργασμός μιά στιγμούλα μονάχα κράτησε
και τώρα, σάν αγαθά γεροντάκια, νυστέρια και προ-
σευκή για να σώσουμε την ψυχή μας.

*

ΓΙΑ τον καθηγητή Κόντος ο «Νουμάς» είπε τη γνώμη
του δω και λίγο καιρό (ἀριθ. 346, σελ. 4) σ' α γ ι ρ α σ τ ή -
κανε τα σερνανάγρονα της διδασκαλίας του. Άργετρα,
μπορεί και μόλις ξαναρχίσουμε την Έκθεση του φίλλου
θα γίνει πλατύστερος λόγος για το έργο του Κόντου στο
«Νουμά», γιατί συμφωνούμε μαζί με το Δασκαλό μας τον
Ψυχάρη πως ο Κόντος αντί να βλέπει, το έναντίο ωφέ-
λης, ής είναι οι άρνητικά, τον άγώνα της Δημοτικής
αφού άποδείξει άγράμματους όλους τους αστήρες της Κα-
η κρείουσα.

*

«ΠΑΛΙΟΙ ΣΚΟΠΟΙ», είναι ο τίτλος του έμπερου βι-

στο ξάνμα της άπλερης φαντασίας του μιά πλα-
στική μορφή, νάρμονισει σε μιά κάπως, έστω και
μουσικά (όπως το κοπανάει ή αισθητική του συμ-
βολισμού) καθαρή περάσταση στα συγχισμένα όνει-
ριάματα και θολά ιδεάματα που βασκίζουν το
μαυλό του.

Κι ώστόσο καθάλλο παρά άνάξιος προσοχής όλό
τελα, σάν άλλους συναδέλφους του, είναι αυτός ο
ξαναμένος όργιστής του «Άλαφροσκιώτου». Πρώτα
μπορεί και στιχουργεί καλά συνήθως, τεχνικά και
ρυθμικά κι όσο κι άν καταντάει στο μονότονο, κά-
ποτε βρίσκει μιά άρμονία και μιά έφρασησιότικη
γλυκάδα. Οι στίχοι τούτοι λ. γ. καθάλλο είναι ή
άσχημοι :

Νά συγκεκριάσω δυό αγαθά στη ζωήν έχω λογιάσει,
Νά πνέω γυμνός το πέλαγο και οφιγγοντας τη ζώνην
Στόν άλαζρό χιτώνα μου, να μπούνε στον έλαιώνα.
Και τα κοπάδια, όσων πλατιά ποτάμια, όσων κιλώνε,
Με τον άηδ των κουδουνιών στην ξέρα, όσων ποτάμια
Που όε σιγάει το διάβα τους, ν' άκούω και στην
ψυχή μου
Νάνε ο ρυθμός άόιγητος του 'Ιόνιου, πώς, σάν πέφτει
'Ο άγέρας πλέον γαλήνια και πλέον ψηλό το κύμα

βίου που από χτίς φρέσκο κι δρόροσο, στολίζει το γρα-
φεό μας. Οι «Παλιοί σκοποί» είναι τα παλιά, μα πάντα
καινούρια τραγούδια του Άργύρη Έφταλιώτη, είναι οι ά-
θάνατες μεταφράσεις του Σέλειου, του Μπάβρον κτλ., είναι
α' Ο Καθρέφτης του Πύργου μου», είναι τα «Σονέτα» του,
είναι τα γιομάτα γλύκα κι άπαλοσάνη τραγούδια του.

Γι' αυτό το βιβλίο θα γίνει άργότερα ο προπεύμενος
λόγος στο «Νουμά». Σήμερα το άναγγέλουμε μονάχα και
το συσταίνουμε στους άναγνώστες μας.

*

ΕΝΑ πλουσιόπαιδο, ο γίος του τραπεζίτη Σκουζέ, πυ-
ροβόλησε κάποιό φίλο του την περασμένη Δευτέρα το βράδι,
κάτου στο Ν. Φάληρο, σε μέρος κεντρικότατο. Τούρησε
πέντε πιστολιές, τον έλθωσε στο πόδι, και ύστερα μπήκε
μ' όλη την ήσυχία του στο αυτοκίνητό του και όρέμο για
το σπίτι του. Πέρασανε τριάντα άλάκαιρες ώρες χωρίς να
ένοχλήσει το μουσκαναθρεμένο κανείς. Γίος τραπεζίτη, σου
λείει άλλος. 'Α σκοτώσει κ' ένα δυό, δεν είναι και τόσο
σπουδαίο το πράμα.

Άς είναι! δεν πρόκειται γι' αυτό την ξέρουμε πολυ-
καλά τη Ρωμαϊκή Πολιτεία και τα τέτα δε μας ήπιπα-
ζουμε. Άν κάνουμε λόγο, την κάνουμε μόνο και μόνο για
να πούμε πόσο φίνε φέρθηκε και σ' αυτή την περίπτωση
ή «Άκρόπολη». Πήρε το ζήτημα από τη μεριά που πρέπει
νάν το πάρει. Κ' έτσι στο φύλλο της Τετάρτης με κάτι
δυνατά άρθρα της και μ' ένα άθάνατο ύπερβιού που πήρε
με το μουσκαναθρεμένο μούρη μας έδειξε πόση σαπίλα και
πόση άδιαντροπία και πόση σιχασιά λιμνιάζει στην ψυχή
της ψευδοκρατοκρατικής νεολαίας μας — άν παραδεχτούμε
πάντα πως μπορούμε νήχουν και τα παραδοπαίδια της Ά-
θήνας ψυχή.

Παιδάκι δεκαντιά χρονών ο γίος του Σκουζέ, κι έμω
μιλούσε στο συνάχη της «Άκρόπολης» με άδιαντροπία
έξηγούρη-παραλυμένου.

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΤΕΣ

Φίλε «Νουμά»,

Οι έφημερίδες όλες πέρα πέρα κατηγορήσανε
τον κ. Ξενόπουλο πως στο καινούριο του το δραματικό
έργο, τη «Ραχήλ», ξεμεταλλεύτηκε όλα τα θεα-
τρινίστικα κόλπα κι όλες τις άντιτεχνικές μπακα-
λοσύνες για να κολακίσει τα λαϊκά γούστα και
νάν το στηρίξει στη σκηνή, να κερδίσει δηλ. μπό-
λικους παλάδες από τα ποσοστά. 'Η α' Άκρόπολη»
μάλιστα της Κυριακής έφτασε και παραπέρα, βρον-
τοφωνάζοντας πως ή «Ραχήλ» είναι έργο άξιο για το
θέατρο του Φκρέα και για ήθοποιούς του Θεσείου.

Όλ' αυτά τα βρίσκω και δίκια κι άδικα. Ά-
δικα, γιατί έπιτέλους κι ο κ. Ξενόπουλος έχει δι-

κίωμα, σάν κάθε φτωχός φαρμαίτης, να δουλέψει
για το ψωμί των παιδιών του και δίκια... — Μα
στο δεύτερο αυτό θα μου δώσεις την άδεια να σου
μιλήσω καπως άναλυτικώτερα.

Όσοι δηλώνουν πως παίρνουν το θέατρο για
βιομηχανία, έχουν το λεύτερο να όργιάζουν και ν'
άσελγαίνουν πάν.υ στα σκνίδια του χωρίς να δώ-
σουνε σε κανένα λόγο. Οι κ. κ. Τιμ. Μωραϊτίνης,
Νικολάπουλος, Άσπρέας, Άννινος, Γρανίτσας, Σπαν-
δωνης, Σπυριδωνίδης, Τσοκόπουλος, Περεσιάδης, Πολ.
Δημητρακόπουλος, Γιάνναρος, Πάπ κτλ. είναι τίμιοι
θεατρικοί βιομήχανοι και τους βγάζω με σεβασμό
το καπέλλο. Άσελγαίνουν και άποπατούν πάνου στη
σκηνή, μα όσο βρίσκεται κόσμος που πλερώνει για
να δει τα σκηνικά άφουδεμάτα τους, κορδώνονται
με όλο το δίκιο τους, τσεπώνουν τον παρξ με κα-
θαρή τη συνείδησή τους, και δίνουν πέντε φάσκαλα
και σε Τέχνη και σε καινό και σε θεατρώνες και σε
δλους μας.

Ο κ. Ξενόπουλος όμως δεν είναι μοναχά θεα-
τρικός συγγραφέας. Κορδώνεται και για κριτικός θεα-
τρικός, και αίστηρός μάλιστα. Κι όταν ο κ. Ξενό-
πουλος σόνα χέρι κρατεί την κριτική πένα και
κόβεται για Τέχνη, και με τάλλο του χέρι χου-
φώνει την πένα του κ. Άσπρέα και δουλεύει για
ποσοστά — τότε, μα την αλήθεια, ο κ. Ξενόπουλος
παύει να είναι και καλοσυνείδητος φιλόλογος και
τίμιος βιομήχανος, αφού τα μπακαλεύεται και τα
δυό.

Για να είναι τίμιος βιομήχανος ο κ. Ξενόπουλος,
πρέπει να πάψει πιά όλότελα να γράφει κριτική, ή
(άν του κατάντησε αυτό άγιάτρευτη άρρώστια) να
κρίνει δω και μπρός τα θεατρικά έργα μοναχά από
τη βιομηχανική τους μεριά. 'Η βιομηχανία είναι ή
κυριώτερος πλουτοφόρος παράγοντας και ή τρινώ-
τερη άπόδειξη του πολιτισμού μιανής χώρας. Και
δεν ξέρω γιατί, αφού τη βιομηχανία τη δεχόμεσται
και την προσκυνούμε σε κάθε κλάδο της ζωής, να
ζητάμε να την άποκλείσουμε μοναχά από το θέατρο.

Ο φίλος σου
ΣΤΡΑΤΟΚΟΠΟΣ

Ο ΚΛΗΡΟΣ ΜΑΣ

Φίλε «Νουμά»,

Ο κύριος Πάλλης είχε μεγάλο έδικο να κκτη-
γορήσει τον κληρο μας πως τάχα δε θέλει το σύν-
ταγμα και προτιμά το Χαμίτη. Το σύνταγμα κάθε
Ρωμιός το θέλει, μα το αληθινό' άπ' αυτό το ψεύ-

Σηκώνει ή φουσκοθαλασσιά, πλάνο και βοή γεμάτο.

Και στο γιάλο ελαγιάσαμε, με τα πολλά γελάδια,
Στόν Ήπειρώτικο γιάλο, πώχει το φώκι, στρώμα.
Με άκοινοθήσατε οι γλυκίς άπόβραδα γυναίκες.
'Η μιά μου άκλουθα τη ζωή, το θάνατό μου ή άλλη,
Κ' ή τρίτη μου ένυττόφουσε το σιωπηλό τραγούδι.
Κ' είνε γολήνιος ο βαθός γιάλος γραμμένο πώχει
Μέσα στον ξάστερο βυθό το δίχτυ του κυμάτου.
Και τα γελάδια εφόνηκαν στον ήμνον άπλωμένα
Κι όλον έπιδάσαν τον πλατό γιάλό και μόν-ν ένα
'Ανάμεσό τους σκόθηκε και κίτταξέ μας τ' άλλα,
'Αερολοξέφρον μοναχά τα μάτια τα μεγάλα.

Και στα γλάδια άπλώθημα, και ο ήπνος που με πήρε,
Σάν ήπνος μεσημεριατός άργα το νού μου έπήρε,
Τι πάς χυμίζεν οι εδωδίδες στην καρωμένη άνάσα,
Πάλε ή, μιλά μου άλάφρονα των γυναιών το νόου μου
Και τότε ο λόγος βενίζοντας άπο ταυτιά μου έπέφρα,
Πότε έπινυόταν, σάν ο άηδ της μέλισσας στον κάμπο.
Και όπω: βυθίζεις σε πηγή, στενόλαιμο λογιή
Και ως το βυθίζεις, το νερό μιλεί γεμίζοντας το
Κ' έπειτα ξάφρον, ή σιωπή, θαρρείς, που έγέμισέ το,

Σε άνάλαφρα μουρμουρητά και σε άναδέματα ήσκιων,
'Όμοια και μένανε ή σιγή του ήπνου έγέμισέ με.

Και θα μπορούσα να ξεσηκώσω πολλά ομμάτια
από το ποίημα 'Ο γιάλος με τα γελάδια για να
δείξω μαζί με το τεχνικό και το καλοδεμένο και
μελωδικό του στίχου και μιά άλλη άκμα ποιη-
τική άρετή το ζωηρό και ζωντανό και παραστα-
τικό και λεπτοαίσθητο συχνά της καθημιάς εικόνας,
που μας ξετυλίγει ο ποιητής, σάν κκαταφέρνει να βρει
για μιά στιγμή — όπως στο παραπάνω ποίημα και
σε λιγοστά μικρότερα, τρία ή τέσσερα πολύ, στην
άρχή του β' μέρους του «Άλαφροσκιώτου» — κά-
πια ψυχική γαλήνη και καθαρότητα στην έμφραση,
άν όχι και μιά καθαρότητα ιδέας, όπου δηλ. ξε-
χνάει την υπεράνωτη υπόκριση κι άφίνει, άν όχι
την ψυχή, τις αισθήσεις κάνε νάντιληφτούν άνθρώ-
πινκ. Έπειτα έχει αυτός ο ποιητής ένα αισθημα-
τής γλώσσας άρκετά γερό κ' έναν πλούτο λεχτικό
στη διάθεσή του, που όχι σπάνια τον μεταχειρίζε-
ται καλόστοχα και καταφέρνει να μας δείξει τι όρ-
γανο άρμονίας, τί μέσο έμφρασιότικόν της όμορφιάς
μπορούσε να γίνει κι αυτός κοντά στα άλλα προσόντα
για μιά πιο ειλικρινή ποιητική προσπάθεια, για